

NARAȚIUNEA ÎN GRAFICA PLASTICIANULUI EMIL CHILDESCU

Margareta TROFIM, Constantin SPÎNU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: The art in general and the plastic arts particularly offer many examples when the artist eager to determine and affirm himself in creation permanently experiments developing his capacities in different genres of creation.

Cuvinte cheie: narațiune, creație, plastician.

Un plastician de valoare ce a experimentat notoriu în grafica de șevalet pe parcursul a mai multe decenii, Emil Childeșcu, a dezvoltat tehnica linogravurii monocrome și celei color, acvaforteului și a acuarelei și în grafica de carte.

În creația sa întâlnim teme ce pun în valoare reprezentarea poetică a naturii înconjurătoare. Acestea au evidențiat rolul primordial al omului și al spațiului terestru în viața sociumului.

Lucrările create se caracterizează printr-o exigentă selectare a narațiunii subiectuale apte să reflecte mesaje de importanță. Cu toate că acestea în mare parte redau colizii cotidiene în care sunt implicați oamenii, cum ar fi prezenta și dialogul acestora în "Târgul de la Sculeni", plecarea la pescuit în „Zori de zi”, cât și o serie de lucrări cum ar fi "Stoguri", "Stâna veche", "De la adăpat", operele artistului relevă mesaje de profundă importanță.

Aceste subiecte cotidiene capătă valoare grație artistismului de tratare a figurativului; - selectarea unor tipaje expresive tipice din ambianța cotidiană; - repartițiile compoziționale distinse în cadrul compoziției utilizându-se major expresiile generalizate ale "blocajului" și interferențelor optime ale formelor generalizate în pete mari de negru și alb; - corelări expresive ale acestora cu linia și punctul utilizate în funcție de elemente de importanță ale linogravurii și o puternică accentuare a expresiilor formă – fondal, sau formă – pauză, ce asigură o deosebită monumentalitate imaginii, favorizând importanță ideatică reprezentărilor subiectuale.

Este necesar de a menționa contribuția artistului plastic la realizarea ilustrațiilor de carte prin intermediul cărora, compozițiile subiectuale sunt chemate să amplifice mesajul textual al cărții. Drept exemplu ne servesc ilustrațiile la povestirile "La cireșe", și "Amintiri din copilărie" de Ion Creangă în care narațiunea joacă un rol primordial în procesul de orchestrare a imaginii. Însăși realizarea plastică a copertei "Amintiri din copilărie", în care sunt utilizate personajele a doi țărani și a băiețașului – personaj principal al povestirii și al mamei acestuia, reprezintă o coeziune a narațiunii și a simbolului. Imaginea conține două substraturi narrative, unul reiese din acțiunea ce se petrece între băiețași mama acestuia, amplasate în prim plan, iar a doua linie subiectuală, reflectă conversația celor doi țărani, amplasați în planul doi al imaginii. Mesajul acestor două linii narrative este diferențiat de către plastician, dar concomitent se completează una pe alta, germinând un mesaj simbolic generalizator, ce reprezintă miracolul și frumusețea interacțiunilor umane în legătura acestora cu natura înconjurătoare și grijile cotidiene. În virtutea localizării imaginii în spațiul moldav, artistul utilizează vestimentația populară caracteristică satului, urmărind obiective de a reprezenta îndeletnicirile țăranilor. Demersul descriptiv al narațiunii este frecvent în mai multe ilustrații din această carte, dar totuși în întregime imaginile poartă în sine coeziuni valoroase în urma joncțiunii simbolului cu narațiunea.

Narațiunea subiectuală în lucrările pictorului își face apariția prin selectarea din natură a unor motive înlesnind elaborări atât compoziționale și cromatice valoroase estetic, cât și înserări ideatice de importanță, drept exemplu ne servesc lucrările: "Amurg,, „Seara de mai", "Primul omăt", "Peisaj cu pescar".

De asemenea o elucidare a narațiunii subiectuale o atestăm în ciclul de lucrări dedicate satului de baștină a artistului, Sculeni unde prin intermediul compoziției și a elementelor de limbaj a motivului ce a stat la baza imaginii, dezvăluie o descriere a satului moldav, a împrejurimilor acestuia și a vieții cotidiene de la țară.

Lucrările artistului nu se pot lipsi fie de imaginea pământului, fie de imaginea cerului. Aceste două elemente contribuie esențial la caracterul, amploarea și valoarea mesajului purtat de opera, în acest context menționăm lucrarea "Seară de mai", unde predomină supremația cerului asupra terestruului.

Concomitent cu atașamentul vădit al pictorului față de tema tabloului, care la rândul ei servește în calitate de „cheie” de descifrare a sensului narațiunii, opțiune caracteristică pentru întreaga activitate de creație a pictorului, acesta în permanență a tins spre realizarea unor probleme sintactice prin care limbajul plastic este chemat să genereze mesaje ce largesc coordonatele narrative ale subiectului [1, 2]

Plasticianul are o serie de lucrări care reprezintă variate stări ale naturii, ce reflectă anumite stări spirituale ale autorului, aflându-se în anumite raporturi cu lumea înconjurătoare cum sunt: „Amurg de toamnă”, „Primăvara a venit”, „E frig”, „Iarna.”.

În creația lui Emil Childescu întâlnim opere în care narațiunile subiectuale sunt chemate să descrie în amănunte evenimente istorice sau priveliști localizate exact în timp, în cadrul cărora alăturat peisajului urban, care ocupă o mare parte a câmpului imaginii sunt reprezentate subiecte ale unor evenimente istorice sau a vieții cotidiene, chemate să descrie istoria. În acest context aducem în calitate de exemplu serialul închinat domnitorului Ștefan cel mare, lucrările “Moartea lui Lăpușneanu”, “Învierea fiicei lui Iair”, “Cernobâl”, “Pușkin în Moldova”.

Narațiunea subiectuală, repartițiile structural – compoziționale complexe ale maselor, interferențele dinamice ale figurilor umane în cadrul acestor mase, vin să elucideze artistic colizii istorice demult apuse. Lucrările acestui ciclu, prin particularitățile de constituire a imaginii, prin tipajul personajelor, rigozitatea selectării și exactitatea exprimării acestora prin intermediul desenului, care la rândul lui, alăturat de culoare, contribuie la coagularea unei imagini inedite, - favorizează în același timp “aducerea” în contemporanitate a “respirației” dramatice a acelor timpuri, oglindind rolul evenimentului și importanța acestuia în istorie [1, 2].

Un rol important în sonoritatea și mesajul operei grafice elaborate de Emil Childescu îl are orchestrarea compozițională a imaginii prin utilizarea proporțiilor, drept exemplu ne servește “Casa bunicii”, unde trăirile artistului atașate sentimentului nostalgic de trecerea inevitabilă a timpului.

Concomitent cu adeziunea vădită a pictorului față de tema tabloului, care la rândul ei servește în calitate de „cheie” de descifrare a sensului narațiunii, - opțiune caracteristică pentru întreaga activitate de creație a pictorului, acesta în permanență a tins spre realizarea unor probleme sintactice prin care limbajul plastic este chemat să genereze mesaje ce largesc coordonatele narrative ale subiectului [1, 2].

Deci conchidem că narațiunea subiectuală în creația artistului Emil Childescu vine să acompanieze ideea generală a atitudinii plasticianului față de lumea înconjurătoare reprezentată în operă, frumusețea idilică a existenței și interacțiunile umane caracteristice unei comunități umane armonioase.

Bibliografie

1. Spînu, C. *Emil Childescu*. Editura Cartea Moldovei, Chișinău, 2005.
2. SPÎNU, Constantin. *Viziuni ale continuității spațial-temporale în creativitatea plastică moldovenească de la sfârșitul anilor '80 începutul anilor '90.* // „Știința”, Revistă lunară a Academiei de Științe a Moldovei. Chișinău: “Știința”, Nr. 2 din 28.02.1992, p. 12; Nr. 3 din 22.03.1992.